

ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ ПРАВО

Кисель А.С.

студентка,

Науковий керівник: Ситніков Д.М.

кандидат біологічних наук, доцент,

старший науковий співробітник, ,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

МІЖНАРОДНА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Протиріччя, що виникли між суспільством і природою, стали причиною глобальних проблем, необхідність вирішення яких передбачає розвиток міжнародного співробітництва, в тому числі і у сфері охорони навколишнього природного середовища. Міжнародне екологічне співробітництво стало реальністю у ХХ столітті. Початковий його період характеризувався як етап становлення міжнародного співробітництва, початком якого стала Міжнародна конференція в Берні (1913 рік). Вона носила інформаційний характер і лише намітила шляхи розвитку природоохоронних ідей [1, с. 3]. Наступний період припав на останню третину ХХ століття і пов'язаний з розробкою і втіленням в життя стратегії сталого розвитку. До кінця ХХ століття формується міжнародна система управління і моніторингу за станом навколишнього середовища, працюють міжнародні програми, які займаються дослідженням глобальних змін, приймається ряд важливих міжнародних конвенцій [2, с. 76]. На сьогоднішній день склалися такі основні форми міжнародного співробітництва як двосторонні та багатосторонні міждержавні угоди, а також діяльність міжнародних природоохоронних організацій.

Особливим джерелом міжнародного права навколишнього середовища є рішення міжнародних організацій. Так, у 1968 році Генеральною Асамблеєю ООН прийнято резолюцію, в якій сприятливе навколишнє середовище віднесено до умов, необхідних для дотримання основних прав і свобод людини. Іншим джерелом міжнародного екологічного права служить Стокгольмська декларація Конференції ООН з навколишнього середовища (1972 р.). З правової точки зору найбільший інтерес в ній має принцип 21, відповідно до якого кожна держава має суверенне право використовувати ресурси відповідно до власної природоохоронної політики, але при цьому вона зобов'язана забезпечити належні умови, щоб діяльність, яка здійснюється в межах її юрисдикції, не завдала шкоди навколишньому середовищу держав, що перебувають за межами цієї юрисдикції.

Еволюція поглядів у сфері міжнародної охорони довкілля супроводжувалася суперечками і дискусіями. Істотну роль в розвитку міжнародного співробітництва в галузі екології відіграла Міжнародна Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку, яка відбулася

в Ріо-де-Жанейро (1992 р.). В рамках заходу зустрілися глави держав і представники 172-х урядів зі всього світу і було зроблено конкретні дії обмежити шкоду, яка завдається людиною природі. Одним із результатів Конференції стали перші у світі міжнародні спроби обмежити емісію парникових газів. На конференції також було затверджено «Заяву про принципи глобального консенсусу з управління, збереження та сталого розвитку всіх видів лісів». Вирішено було утворити Комісію ООН з навколишнього середовища і розвитку з метою розробки проекту Конвенції щодо пустель і посушливих зон [3, с. 687–688]. Зусилля світового співтовариства, дозволили збільшити площі охоронюваних природних територій, скоротити виробництво хлорофлуорокарбонів, стабілізувати викиди вуглекислого газу, проте в цей же час з'являються нові екологічні проблеми.

Міжнародне співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища посідає одне з важливих місць у зовнішньополітичному курсі нашої держави. Україна є суверенною стороною багатьох міжнародних природоохоронних угод з іншими країнами і продовжує активно працювати над завданнями з порятунку нашої планети від екологічної катастрофи. Україною підписано 44 міжнародних договори з сусідами: Білорусією, Грузією, Молдавією, Росією, Словаччиною та Польщею. Меморандуми про взаєморозуміння щодо співпраці в сфері охорони навколишнього середовища підписані з Австрією і Фінляндією. У 1998 році в нашій країні почав реалізовуватися міжнародний проект зі збереження унікальної екосистеми Дунайських плавнів, а у 1999 році Україна приєдналася до конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків [4, с. 74]. У 1996 році Болгарією, Грузією, Росією, Румунією, Туреччиною та Україною був прийнятий Стратегічний план дій щодо захисту і відновлення Чорного моря.

Необхідність зміцнення міжнародних зв'язків в галузі охорони навколишнього середовища зумовлена загостренням екологічних проблем. Вихід з екологічної кризи і перехід до сталого розвитку можливий лише на основі узгодженого екологічного співробітництва всіх держав світу, що стає головним пріоритетом глобальної системи міжнародних відносин.

Список використаних джерел:

1. Абашидзе А.Х. Первая международная экологическая конференция – Конференция по международной охране природы (Берн, 1913 г.) / А.Х. Абашидзе, А.М. Солнцев // Экологическое право. – М.: Юрист, 2006, № 4. – С. 2–4.
2. Голубев Г.Н. Геоэкология: учебник [для студентов высших учебных заведений] / Г.Н. Голубев. – М.: Изд-во ГЕОС. – 1999. – 338 с.
3. Декларация Рио-де-Жанейро по окружающей среде от 14 июня 1992 г. // Действующее международное право: в 3 т. / сост. Ю. М. Колосов [и др.]. Т. 3. – М.: Изд-во Московского независимого института международного права, 1997. – С. 687–692.
4. Дорогунцов С.І. Екологія: підручник / С.І. Дорогунцов, К.Ф. Коценко, М.А. Хвесик [та ін.]. – Київ: КНЕУ, 2005. – 371 с.